

กฎหมายไปรษณีย์กับเสรีภาพในการสื่อสาร

พงษ์ศักดิ์ เกตุประเสริฐวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-327-2

Postal Law And Liberty in Communication

PONGSAK KETPRASERTWONGS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974-671-327-2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโยภาส ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับผู้เขียน ให้คำแนะนำ ข้อมูล ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข ที่ได้กรุณาสละเวลา อันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และท่านอุทัย โชคอำนวยชัย ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้คำแนะนำ แนวคิด และปรับเนื้อหาบางส่วนทำให้วิทยานิพนธ์มีความชัดเจน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความเมตตา ความ ห่วงใย กำลังใจ และน้องชายที่ให้ความสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีบกพร่องหรือมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอ น้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและต้องขออภัยมา ณ ที่นี้

พงษ์ศักดิ์ เกตุประเสริฐวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	

1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีการศึกษา.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. ประวัติกิจการไปรษณีย์ และความสำคัญของสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล.....	6
2.1 ประวัติการไปรษณีย์ไทย.....	6
2.1.1 การเดินหนังสือสมัยโบราณ.....	6
2.1.2 การเดินหนังสือก่อนการจัดตั้งการไปรษณีย์.....	7
2.1.3 การเปิดกิจการไปรษณีย์ขึ้นในประเทศไทย.....	8
2.1.4 กรมไปรษณีย์โทรเลข.....	9
2.1.5 การสื่อสารแห่งประเทศไทย.....	12
2.1.6 บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.....	16
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับไปรษณีย์ของประเทศไทย.....	18
2.3 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ.....	26
2.3.1 ความหมายตามพจนานุกรม.....	26
2.3.2 ความหมายตามนักกฎหมาย.....	26
2.4 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพ.....	28
2.4.1 การแบ่งตามแนวศาสตร์ของเยอรมัน.....	28
2.4.2 การแบ่งโดยพิจารณาจากผู้ทรงสิทธิ.....	28

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.4.3 การแบ่งโดยพิจารณาจากเงื่อนไขการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ.....	29
2.5 เหตุผลในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ.....	30
2.5.1 เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่น.....	30
2.5.2 เพื่อการดำรงอยู่และการทำหน้าที่ของรัฐ.....	31
2.5.3 เพื่อประโยชน์สาธารณะความสงบเรียบร้อยของประชาชน.....	32
2.6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.....	34
2.6.1 พัฒนาการการรับรองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของไทย.....	34
2.6.2 การรับรองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540.....	35
2.6.3 การจำกัดสิทธิเสรีภาพของไทย.....	35
3. ข้อจำกัด และการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารตามกฎหมายไปรษณีย์.....	38
3.1 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการสื่อสารอันเกิดจากกฎหมาย.....	38
3.1.1 เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ	41
3.1.2 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน	48
3.2 รูปแบบการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการสื่อสารตามกฎหมายไปรษณีย์.....	58
3.2.1 สิ่งของต้องห้ามส่งทางไปรษณีย์.....	58
3.2.2 การตรวจค้น จับกุม หน่วงเหนี่ยวตัวบุคคลผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายไปรษณีย์.....	60
3.3 บทลงโทษผู้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพทางไปรษณีย์.....	71
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบเสรีภาพในการสื่อสารตามกฎหมายไปรษณีย์ไทย กับต่างประเทศ.....	78
4.1 การจำกัดการสื่อสารทางไปรษณีย์ในต่างประเทศ.....	78
4.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
4.1.2 ประเทศเยอรมัน.....	91
4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจำกัดสิทธิเสรีภาพกฎหมายไปรษณีย์ประเทศไทย กับประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศเยอรมัน.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	116
5.1 บทสรุป.....	116
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	118
บรรณานุกรม.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	126

DRAFT

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 กับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย.....	39

DPU